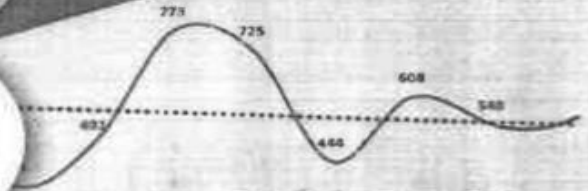

Міністерство освіти і науки України
ННБК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»
Вінницький національний аграрний університет
Черкаський державний технологічний університет
Варненський університет менеджменту, Болгарія
Університет Латвії, м. Рига, Латвія
Національний інститут економічних досліджень Академії наук Молдови
Технічний університет ім. Г. Асакі, Румунія

ПРОГРАМА

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**Сучасний стан та перспективи
розвитку економіки в умовах
глобалізаційних процесів**

18-19 квітня 2019 РОКУ
М. ВІННИЦЯ

ВНАУ

СЕКЦІЯ 2.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ: ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ЇХ РОЗВИТКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

(ауд. 2213)

Голова секції: ПРЯМУХІНА Наталія Валентинівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки Вінницького національного аграрного університету.

Відповідальний секретар: РУЗАКОВА Ольга Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики, Вінницького національного аграрного університету.

«УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЕКОЛОГО- ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ АГРАРНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»

Прямухіна Наталія Валентинівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки ВНАУ.

«СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ В АСПЕКТІ ЕКОНОМІКИ 4.0»

Кучер Леся Юрійвна, кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри прикладної економіки і міжнародних економічних відносин Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучасва

«МОДЕЛЮВАННЯ КОНТРАКТНИХ ВІДНОСИН МІЖ ОСНОВНИМИ РЕЦИПІЄНТНИМИ ГРУПАМИ АГЕНТІВ РИНКУ»

Логоша Роман Васильович, доктор економічних наук, доцент кафедри маркетингу та аграрного бізнесу ВНАУ

УЗБІД
«НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО СУТНОСТІ
АДАПТИВНОГО УПРАВЛІННЯ АГРАРНОЮ СФЕРОЮ
РЕГІОНУ»

Мокрій Ольга Геннадіївна, аспірант кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування Черкаського державного технологічного університету

(науковий керівник: д.е.н., проф. Прямухіна Н.В.)

«ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
ПЛЕМІННИХ ГОСПОДАРСТВ У СВИНАРСТВІ»

Хахула Богдан Валерійович, аспірант Білоцерківського національного аграрного університету.

(науковий керівник: д.е.н., професор Білоцерківського національного аграрного університету Свиноус І.В.)

«МЕХАНІЗМИ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»

Мирошніченко Олексій Васильович, аспірант кафедри економіки ВНАУ

(науковий керівник: к.е.н., доцент Бурлака Н.І.)

«ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ
ПЕРЕДОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИРОБНИЦТВО
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ»

Фуштей Людмила Леонідівна, аспірант кафедри економіки ВНАУ

(Науковий керівник: к.е.н., доцент Салькова І.Ю.)

«Інноваційна діяльність та впровадження передових технологій у виробництво сільськогосподарської продукції»

Аспірантка Вінницького національного аграрного університету

Фуштей Л.Л.

Впровадження інноваційних технологій є одним із ключових факторів підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції України і економіки країни загалом. Агропромисловий комплекс є своєрідним, це зумовлено значною кількістю виробників сільськогосподарської продукції, яка є стандартизованою, досить легкі умови входження на ринок сільськогосподарських підприємств, неможливість значно впливати на рівень цін з боку виробників, саме такі особливості галузі обумовлюють основне джерело, за рахунок якого можуть зростати прибутки аграрних підприємств – це інновації, впровадження яких знижують питомі виробничі витрати.

На даний момент, аграрії України зіткнулися з проблемою, засвідчення інноваційних процесів та їх необхідності лише де-юре, а де-факто Україна і досі залишається детехнологізованою та деіндустріалізованою сировинною базою провідних європейських країн. Тому аби відновити АПК України, як житницю Європи, необхідним є комплексний підхід до даної проблеми, а саме: інноваційна модель розвитку, яка б орієнтувалася на створення економічних, організаційних, правових, соціальних умов, що забезпечують ефективне відтворення, розвиток і використання науково-технічного потенціалу країни, впровадження вітчизняних екологічно безпечних, новітніх ресурсозберігаючих технологій. Сьогодні в Україні одним з основних проблем розвитку інноваційної діяльності в виробництві сільськогосподарської продукції є:

- українське підприємництво у АПК скероване лише на створення сировинної бази для харчової промисловості країн Європи, Росії та ін.;

- законодавство та реформи у цьому секторі економіки вичерпали себе і потребують модернізації; потік інвестицій є мізерним через нечітке встановлення «правил гри» ведення агробізнесу, корупцію місцевих чиновників (та, по правді кажучи, інвестиції не дають бажаного результату – більша їх частина осідає в кишенях місцевих чиновників);

- не заохочується введення екоінноваційних процесів, які спрямовані на підвищення якості товарів та охороні навколишнього середовища ;

- досі проблемними залишаються питання приватизації землі та надання її в оренду.

Дана проблематика досліджується багатьма українськими науковцями провідних аграрних вузів України. Зокрема варто відзначити праці Н.М. Сіренка, який вивчає та аналізує особливості впровадження науковотехнічних інновацій в аграрному секторі економіки. Питання переходу сільськогосподарського виробництва на засади зрівноваженого розвитку у своїх працях піднімають І.В. Бутирська, Г.В. Черевко, О.Л. Попова, Н.В. Зіновчук та ін. Актуальність теми обумовила мету роботи, що полягає у дослідженні впровадження інновацій та досягненні конкурентоспроможності агропромислового комплексу України. Тому потрібно:

- визначити основні фактори, що сповільнюють впровадження інноваційних технологій

- дослідити ефективність АПК України на даний момент, з'ясувати, чи не є він збитковим

- за допомогою економетричного аналізу встановити перспективи розвитку АПК

- порівняти розвиток АПК та впровадження інноваційних технологій за кордоном з результатами діяльності сільського господарства України

- оцінити сильні, слабкі сторони та проблемні аспекти АПК України

- запропонувати шляхи виходу із існуючої кризи та можливий розв'язок проблем. За даними Держкомстату України до основних факторів що сповільнюють впровадження інноваційних технологій в АПК України належать:

- 1) падіння виробництва сільськогосподарської продукції, детехнологізація і деіндустріалізація аграрного сектору;

- 2) суто сировинний характер українського експорту сільськогосподарської продукції;

- 3) низький рівень затребуваності результатів аграрної науки сільськогосподарським виробництвом, занедбаність системи профтехнологічної освіти, яка б забезпечила село кваліфікованою робочою силою;

- 4) наміри потенційних інвесторів та байдужість українських підприємств до власної землі;

- 5) скуповування прав засновників сільськогосподарських підприємств, що призводить до відчуження значної кількості угідь із сільськогосподарського виробництва;

6) недоступність кредитних ресурсів для придбання сучасної матеріальної бази,

7) довготривале від'ємне торговельне сальдо.

Для поліпшення ситуації на даний момент, слід вжити наступних заходів:

1) захист прав фермерів-підприємців від іноземної експансії та внутрішньої корупції;

2) забезпечення фінансування інноваційного процесу в аграрному секторі економіки;

3) активізація інвестиційної діяльності комерційних банків, їх зацікавлення у довгостроковому кредитуванні інноваційного процесу аграрних підприємств;

4) забезпечення розвитку інноваційної інфраструктури, створення регіональних інноваційних центрів;

5) фіксування на законодавчому рівні умов використання земель із сільськогосподарським потенціалом.

Негативний вплив на підвищення виробництва сільськогосподарської продукції в Україні справляють ріст ВВП, збільшення прямих іноземних інвестицій у АПК та зростання процентної ставки. В Україні секторальні пріоритети скеровані у напрямі виробництва промислової продукції (металургії) на експорт, тому сільське господарство не отримує належної підтримки. Отримана позитивна залежність виробництва сільськогосподарської продукції від девальвації грошової одиниці підтверджує висновки, що занижений обмінний курс стимулює виробництво та експорт сировинної продукції. Негативна залежність між підвищенням відсоткової ставки та виробництвом передбачає недоступність кредитних ресурсів для сільськогосподарського сектору. Результати емпіричного дослідження виявили негативний вплив прямого інвестування на нарощування виробництва у секторі АПК. На нашу думку, лише на основі впровадження інноваційних моделей на агропромислових підприємствах України буде забезпечений стабільний, конкурентоспроможний і сталий розвиток сільського господарства в умовах прискорення глобалізаційних та інтеграційних процесів. Модернізація має відбуватись на зразок північно-західних європейських країн, де агро підприємства зацікавлені у впровадженні наукових новинок, держава ефективно підтримує АПК за рахунок невисоких податків та підтриманні некорумпованого бізнес-середовища, що у свою чергу сприяє залученню ефективних інвестицій.

На сьогоднішній день перед Україною в умовах глобалізації виникає потреба у переході економіки на інноваційну модель функціонування та розвитку. Такий перехід зумовлений посиленням конкурентної боротьби на ринку сільськогосподарської продукції та інтеграцією України у міжнародний економічний простір, що в свою чергу зумовлює необхідність формування інвестиційно-інноваційної моделі розвитку сільського господарства. Для аграрних підприємств запровадження інновацій у виробництво — це передусім впровадження нових технологій виробництва сільськогосподарської продукції; застосування нових, більш продуктивних порід у тваринництві та нових сортів рослин, більш продуктивних і стійкіших до хвороб та несприятливих до природно-кліматичних проявів; використання біотехнологій, які дають змогу отримати більш якісні, корисні продукти, що мають оздоровчий та профілактичний ефект; застосування нових технічних засобів та технологій обробітку ґрунту, очистки і зберігання сировини; застосування енергозберігаючих технологій, застосування екологічних інновацій, які відповідно дають змогу збільшити врожайність, продуктивність, мінімізувати витрати та гарантувати безпеку навколишнього середовища.

Досліджуючи стан інноваційної діяльності аграрних підприємств в Україні можна сказати, що він не у найкращому стані. На вітчизняних підприємствах існує чимало невирішених проблем ефективного використання інновацій та їх впровадження, що супроводжується втратою ним конкурентоспроможності не тільки на міжнародному, але й на місцевому рівні. Варто зазначити, що для активізації інноваційної діяльності також важливим є створення інноваційних програм, які включають в себе узгодження організаційних питань, створення та впровадження інноваційних продуктів. На сьогоднішній день в аграрному секторі набуває поширення інноваційна стратегія довгострокового розвитку на засадах зрівноваженого розвитку більш відома як стійкий розвиток (Sustainable development), яка є загальною концепцією щодо необхідності встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб і захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їх потребу в безпечному і здоровому довкіллі. Ця концепція зумовлена виникненням нового виду інновацій — екоінновації. До них належить виробництво екологічно чистої продукції, використання технологій — "дружніх" до довкілля, ресурсозберігаючих технологій виробництва, концепція управління "зелений офіс", концепція "екоефективності", модель "чисте виробництво", методи підвищення ресурсної продуктивності на основі концепції MIPS, новий системний екологічний дизайн і спеціальне маркування продукції, що забезпечують високий рівень екологічної безпеки виробництва, продукції та послуг при одночасному зміцненні конкурентних позицій бізнесу. На впровадження екоінновацій на підприємствах впливають

різноманітні чинники, які одночасно як перешкоджають, так і сприяють їх розвитку, зокрема такі, як:

— організаційно-економічні: нестача інвестиційних ресурсів для фінансування інноваційних проектів, відсталість матеріальної і науково-технічної бази, відсутність резервних потужностей, домінування спрямованості економічних інтересів підприємця на звичайне виробництво;

— фінансово-редитні: недоступність фінансових ресурсів, недосконалість системи оподаткування інноваційної діяльності, існуючі високі відрахування з фонду оплати праці;

— політико"правові: мінливість і нестабільність законодавчої бази, існування обмежень з боку податкового, патентно-ліцензійного законодавства;

— управлінські: недосконала структура управління, переважання вертикальних потоків інформації, орієнтація виробників на вже існуючі ринки та короткострокову окупність інвестицій, неузгодженість інтересів учасників інноваційних процесів;

— соціально-психологічні: страх і опір змінам, що можуть спричинити негативні наслідки для колективу підприємства, небажання змінювати існуючі способи виробництва, робочі місця, поведінку та традиції, невизначеність. Застосування екоінновацій в аграрному секторі, які дають змогу краще використовувати первинні природні ресурси, безумовно, поліпшить екологічну ситуацію у сільських регіонах, сприятиме формуванню стійких мережевих структур з підтримки й просування передового досвіду в галузі екоефективності, збереженню і створенню нових робочих місць, підвищенню якості життя населення. Таким чином, за умов глобалізації економічних процесів, важливими напрямками розвитку інноваційної діяльності в АПК є застосування біотехнології як об'єкту інновацій, енерго та ресурсозберігаючих технологій.

Узагальнення вищевикладеного дає підстави зробити висновок, що проблема розвитку інноваційної діяльності на засадах використання досягнень науково-технічного прогресу в усіх сферах агропромислового комплексу є складною і багатогранною. Впровадження інноваційних технологій — важливе завдання для будь-якого підприємства і визначається як перспективний напрям розвитку, який створює сприятливе середовище для ефективного використання ресурсного потенціалу та формування конкурентоспроможності. Інноваційний розвиток сільськогосподарських підприємств доцільно розглядати як систематизовану сукупність знань, відомостей, технологічних та організаційних рішень, кількісні та якісні зміни продуктивних сил, економічних відносин, результатів господарської

діяльності підприємств за рахунок впровадження інновацій; стратегію інноваційного розвитку підприємства як спрямовуючу на сталий розвиток сукупність цільових орієнтирів розвитку підприємства за рахунок впровадження інновацій, методів та ключових заходів ведення інноваційної діяльності, формування механізмів. Україна має найкращий в Європі потенціал для розвитку інноваційної діяльності, створення сприятливого бізнес-клімату, який дасть змогу залучати міжнародні інвестиції завдяки яким з'явиться можливість підвищити рівень конкурентоспроможності підприємств, зміцнити їхні позиції на міжнародному ринку аграрних товарів та покращити ефективність виробничо-господарської діяльності загалом.

Література

1. Василенка Н.І. Еко-інноваційні процеси у аграрному секторі економіки України / Н.І. Василенка // Інноваційна економіка. – 2010. – № 1. – С. 10–15.

2. Василенка Н.І. Екологічні господарства – напрям гармонізації розвитку трудового потенціалу та природного довкілля сільських регіонів / Н.І.Василенка // Вісник Львівського державного аграрного університету: економіка АПК. – 2008. – № 15. – С. 523–527. Гунько О.О. Аграрний сектор України потребує \$ 60 млрд. інвестицій / О.О.Гунько [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gazeta.ua/articles>.

3. Держкомстат України

4. Друкер П. Як забезпечити успіх у бізнесі: новаторство і підприємництво / Друкер П.; пер. с англ. – К.: Україна, 1994. – 319с.

5. Земельний кодекс України. – К., 2006. – 80 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.

6. Кропивко М.Ф. Особливості формування регіональних агропромислових кластерів / М.Ф Кропивко, Д.І. Мазоренко, І.О. Белебега, В.В. Бакум // Економіка АПК. - 2008. – № 10. – С 7-15.